

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 83/05
29.06.2005. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Јасминке Станојевић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене Републике Србије-Министарства правде, Београд, кога заступа Републички јавни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против решења Окружног суда у Београду П бр. 75/2004 од 25.1.2005. године, у седници одржаној 29.6.2005. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ жалба тужиоца, УКИДА решење Окружног суда у Београду П бр. 75/2004 од 25.1.2005. године и предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Окружног суда у Београду П бр. 75/2004 од 25.1.2005. године, тужба тужиоца АА поднета 3.10.2001. године против тужене Републике Србије-Министарства правде, ради накнаде штете због уништених тужиоцевих ауторских дела "ББ" и "ББ1" и то нематеријалне штете у износу од 1.000.000,00 динара и материјалне штете у износу од 200.000,00 динара са каматом од дана пресуђења до исплате, одбачена је јер је ствар пресуђена пресудом Окружног суда у Београду П бр. 283/97 од 3.12.1997. године. Ставом другим тужилац је обавезан да туженом на име трошкова парничног поступка плати 15.000,00 динара.

Против овог решења тужилац је изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење у смислу одредбе чл. 381. у вези чл. 365. раније важећег ЗПП, који се примењује на основу чл. 491. ст. 1. ЗПП ("Сл. гласник РС" бр. 125/04, ступио на снагу 23.2.2005. године), Врховни суд је нашао да је жалба основана.

Према утврђењу првостепеног суда, тужиоцу је у кривичном поступку, по решењу К 645/84 и Кв. 854/85 од 16.5.1985. године изречена мера безбедности и одузето, између осталог, 6 томова личних дневника. Ово решење је укинато по жалби па је новим решењем К 645/84 Кв. 1673/85 од 11.12.1985. године изречена мера одузимања 4 дневника. Кривични поступак је окончан пресудом Окружног суда у Београду К. бр. 645/84 и пресудом Врховног суда Србије Кж. бр. 637/85 којом је тужилац оглашен кривим због учествовања у непријатељској делатности из члана 131. КЗЈ и осуђен на затворску казну. Кривични спис је комисијски уништен заједно са дневницима у току 1996. године. Правоснажном пресудом Окружног суда у Београду П бр. 283/97 од 3.12.1997. године усвојен је тужбени захтев да се утврди да је тужилац АА аутор 6 дневника (набројаних по називу) од којих су два предмет овог спора, док је захтев да се тужени Република Србија-Министарство правде обавезе да му накнади штету по основу повреде материјалних и моралних ауторских права одбијен као неоснован.

У овом предмету тужилац тражи накнаду материјалне и нематеријалне штете због уништених ауторских дела "ББ" и "ББ1" (који су изузети од одузимања по решењу К 645/84 и Кв. 1673/85 од 11.12.1985. године).

Налазећи да се ради о захтеву који је био предмет спора о којем је правноснажно одлучено, а на основу овлашћења из члана 333. став 2. ЗПП, првостепени суд је одбацио тужбу тужиоца. Првостепени суд сматра да због одсуства првостепене кривичне пресуде није у могућности да одлуку базира на другачијем чињеничном стању од оног које је постојало у време доношења пресуде П 283/97 због чега се не може закључити да тужилац није осуђен између осталог и због ова два спорна дневника. Осим тога, околност што у ставу другом првостепене пресуде П 283/97 нису поименице наведени дневници на које се одбијајући део односи, по мишљењу овог суда не може довести до закључка да се одбијајући део не односи и на спорна два дневника.

Овакво становиште првостепеног суда се не може прихватити као правилно.

Правноснажношћу пресуде обухваћени су у смислу чл. 333. став 2. ЗПП, захтеви који су били предмет спора о којима је правноснажно одлучено. У ранијој парници П 283/97, правноснажно је одбијен захтев тужиоца да му тужена по основу повреде материјалних и моралних ауторских права (због одузимања дневника) накнади штету, са разлога што је држава приликом одузимања дневника поступала по правноснажним одлукама правосудних органа. Околност што су спорна два дневника одузета и уништена са осталим дневницима, а за њихово одузимање није постојао правни основ, доводи у сумњу закључак првостепеног суда да је одбијајућим делом (став два) пресуде П 283/97 одлучено о захтеву који се односи на спорна два дневника.

... одлучио на основу два доказника.

С обзиром да побијаним решењем није отклоњена дилема да ли у ранијој и овој парници постоји истоветност захтева као и чињеничног и правног основа, у смислу да се у конкретном случају тражи накнада због незаконитог рада органа, а не накнада штете због повреде ауторског права (као у ранијој парници), по оцени овог суда учињена је битна повреда из члана 354. ст. 1. у вези чл. 333. став 2. ЗПП, што је било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке, па је Врховни суд на основу члана 369. ст. 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа-судија,

Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка

МН